

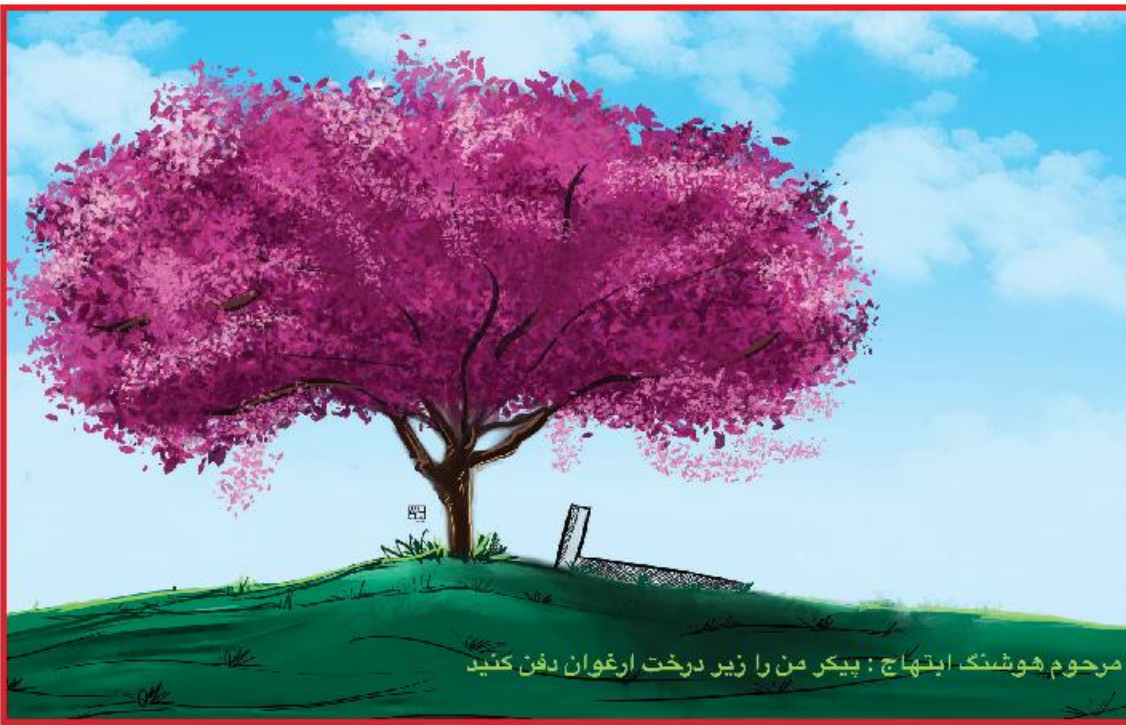

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
معاون سردبیر: نغمه دانش آشتیانی
دبیر تحریریه: نغمه فتاحی
هیات تحریریه: یاسر سماوات، فائزه صدقی

www.rooznamehsaba.com

rooznamehsaba

تهران خیابان آیت الله منتظری کوچه خجسته منش پلاک ۵
تلفن: ۶۰ ۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۸۲۴۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

مرحوم هوشنگ ابتهاج: پیکر من را زیر درخت ارغوان دفن کنید

نظریه چهار بخشی سینمای جنگ

دیگر نقاط گیتی از همینجا مشخص می شود. حال اگر به نظریه چهار بخشی سینما و ادبیات جنگ در ایران رجوع کنیم تا حدودی این تقسیم بندی چشم انداز سینمای جنگ در ایران را تشریح می کند. این ژانر سینمایی در ایران به چهار زیرشاخه تقسیم می شوند. سینمای جنگ، سینمای دفاع مقدس، سینمای مقاومت و سینمای پایداری.

سینمای جنگ

سینمای جنگ ایران، مانند هم تلهای فرامرزی خودش نگاهی رئال به مقوله جنگ دارد. هر چند در این فیلمها هم فیلمسازان مقولههای مقدس در فرهنگ دفاع مقدس را که جایگاهی ویژه در باورهای جامعه یافته اند، با احترام در جایگاه قدسی آنها قرار می دهند اما از نظر پرداخت، این سینما با سینمای دفاع مقدس تفاوت دارد و به بیان دیگر موضوع داستان این دست فیلمها از نگاه فلسفی و گاه عرفانی سینمای دفاع مقدس فاصله دارد. در سینمای جنگ سینماگر خود را کمتر به تاریخ نگاری پایبند می داند. ضمن اینکه استفاده از جلوههای بصری و گله حتی المانهای تجاری هم در این سینما رایج است. «عقابها» ساخته ساموئل خاچیکیان فکید به سال ۱۳۶۳ و «کلنی مانگا» به کارگردانی سیف الله داده به سال ۱۳۶۶ بهترین نمونههای فیلمهای سینمای جنگی اند. «کلنی مانگا» ۱۵ سال بر پرده سینماهای ایران درخشید و از این حیث رکوردی جاودان به نام خود ثبت کرد. «حمله به آج» ساخته شهریار بحرانی در دهه ۷۰ هم این روند را ادامه داد.

سینمای دفاع مقدس

با گذشت حدود ۳۴ سال از آتش بس ایران و عراق، هنوز از همه فیلمهای مربوط به این واقعه با نام سینمای دفاع مقدس یاد می شود اما سینمای دفاع مقدس هم بطور که از نمایش پینلست نگاهی الوهی و مقدس به مقوله جنگ دارد و از جنگ تنها در قسمت دفاع آن تاکید می کند البته ایران آغازگر جنگ با رژیم بعث نبود و این واقعیتی انکار ناپذیر است. در سینمای دفاع مقدس جنبههای انسانی، فلسفی، عرفانی و... جنگ جایگاه ویژه ای دارند. مقام والای شهدا همواره به عنوان افتخاری بزرگ برای آن دلبران منظور می شود، اما شباهت سینمای دفاع مقدس و سینمای جنگ در عنصر صحنه و محل

رویداد ملوقع این دو گونه فیلمهاست. محل وقوع هر دو گونه جنبههای جنگ است و هم در سینمای جنگ، هم در سینمای دفاع مقدس روی جبهه تاکید ویژه ای می شود. فیلمهای «دیدمان» و «مهاجر» برای همین حتمی کیابه اتفاق «روز در شب» رسول ملاقلی پور بارزترین آثار سینمای دفاع مقدس در دهه ۶۰ بودند. سیر تکمیلی و تکوینی سینمای دفاع مقدس در دهههای بعد نموداری روبه رشد را ترسیم کرد. تا مشخص شود هر چه از رویدادی فاصله گرفته شود، بهتر و منطقی تر می توان به آن پرداخت. «تنگه ایو قریب» به کارگردانی بهرام توکللی در سال ۱۳۹۷ نمونه مدرن این سینما بود.

سینمای مقاومت

سینمای مقاومت شباهت بسیار زیادی با سینمای دفاع مقدس دارد اما تفاوت آن ها در محل وقوع اتفاقات است. در سینمای مقاومت بیشتر به جنگ شهرها پرداخته شده است. برای نمونه «روز سوم» به کارگردانی محمدحسین لطفی به سال ۱۳۸۶ بر گرفته از داستان «زیر خاکی» نوشته مجید قیصری، نمونه بسیار خوبی برای سینمای مقاومت است. بیشتر از آن البته در سال ۱۳۶۵ فیلم «حریم مهر روزی» به کارگردانی ناصر غلامرضایی در واقع از آغازین فیلمهای گونه سینمای مقاومت در ژانر فیلمهای جنگی بود. هر چند فضای این فیلم به پایتخت محدود می شد اما خط داستان بر اساس آزمایشی خرمشهر استوار شده بود. سینمای مقاومت از آنجا که به سالهای جنگ محدود می شود، باتک فیلمهایی مانند «روز سوم» همواره خود را مطرح نگه داشته است.

سینمای پایداری

سینمای پایداری شاید از نظر وجه تسمیه شباهت زیادی با سینمای مقاومت داشته باشد اما زمان روایت ماجراهای سینمای پایداری تا محدود است. این گونه فیلمها هم مختص تأثیرات جنگ بر مردم و زندگی اجتماعی آن هاست که حتی چند دهه پس از جنگ هم تداوم دارد. «از کرخه تا راین» کار برجسته ابراهیم حاتمی کیابه سال ۱۳۷۱ یکی از موفق ترین فیلمهای سینمای پایداری ایران به شمار می رود. فیلم «دوئل» به کارگردانی احمد رضا درویش نیز که ۱۰ سال بعد ساخته شد، یکی از شاخص تر آثار سینمای پایداری محسوب می شود. این سینما به دلیل زمان نلخود خود و ارتباطش با نسل های پس از جنگ می تواند بستر ایجاد آثار بسیار موفقی حتی در دهه های آینده شود.

یاسر سماوات - پیروزی انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، به عنوان دو رویداد بزرگ تاریخ معاصر ایران، تأثیراتی بنیادین بر زندگی فرهنگی اجتماعی مردم ایران گذاشتند. وقایعی که در واقع رویدادهای اصلی در تاریخ کشور به شمار می آیند و تأثیرات آن ها همواره بر زندگی مردم ایران نمایان است. سینما و ادبیات جنگ همه جای دنیا ژانری ویژه، شناخته شده و بسیار پر مخاطب است. مردم روسیه اغلب در تعریف خود و سرزمین خود به «نو تالستوی» و «جنگ و صلح» اشاره می کنند. آمریکایی ها در تعریف تاریخ هالیوود هرگز نمی توانند فیلم «برباد رفته» بر گرفته از زمان جاودان مارگارت میچل، که داستانی زمزمس رایه موازات روایت جنگهای لفضال بازگویی کند و تأثیرات جنگ را بر زندگی مردم عیان می سازد، نادیده بگیرند. ایور لستون، با یک سکان، در یک آن، آنجا که ویلم دفو (در نقش سربازی آمریکایی) در فیلم «جوخه» در ویتنام به زانو درمی آید و دستها را به آسمان می گیرد، تمام آنچه را در سرزمین ویت کونگی ها بر زانویش ایالات متحده گذشت، فقط با همین صحنه به نمایش می کشد. استیو کوریک در فیلم «فرانک» در آلمان «فرانک تمام فای» با موضوعی مشابه، این بار سرخ تأثیرات مستقیم و غیر مستقیم جنگ بر روان سربازها می پردازد. کلینت ایستوود در «للمهای ایو جیما» نگاه آلوده هالیوود به نبرد ژاپن و ایالات متحده را که با تحریک سرمایه گذاران صهیونیست، از ژاپنی ها که برای دفاع از خاک و نشانان ذبیح فداکاری در بیخ می ورزیدند، هیولا و از لشکاران آمریکایی سربازان جان بر کف و دلوار ساخته بود، تغییر داد. ژاپنی ها همواره قومی سلحشور بودند و با خلبانهای معروف کلمی کازه خود، نیروی دریایی آمریکا را از زولک کردند (کلمی کازه خلبانی از جان گنشته بودند که جنگنده های خود را تبدیل شده از مواد منفجره می کردند و در حملاتی انتحاری هوابیما خود را به ناوهای هوابیما آمریکا می کوبیدند. با غرق شدن بیش از ۶۰ ناو هوابیما در آمریکا، ششم آگوست ۱۹۴۵ هری ترومن، رئیس جمهوری وقت ایالات متحده، فرمان بمباران اتمی هیروشیما و ناگاساکی را صادر کرد تا امیراطوری ژاپن، پانزدهم آگوست تسلیم بی قید و شرط را قبول کند. اینکه سینمای جنگ هم شوربختانه دستمایه سیلیستبازی ها شده، حقیقتی کتمان ناپذیر است و حتی هندوستان هم با فیلمهای جنگی بالیوودی، از حملات ارتش این کشور به سرحدات پاکستان دفاع و از آن ها افسانه می سازد. تفاوت سینمای جنگ در ایران (با لسم کالی) با

بهتره!

اوانو ewano

هواداری با

www.ewano.app

خرید بسته پرداخت قبض

کارت به کارت خرید شارژ